

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

A szerkesztőség felelős:
ÜZV. DR. KISS PÁLME

Alkotmányosság és közhatalmunk
Egyedüli ár 2 Ft. Helyi eladás: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Egy év 12 korona. Egy hónap 1 korona. Egy nap 1 fillér.

Szünetelnek az orosz támadások

Sikereink az olasz fronton
A montenegrói fegyverletétel
Harcok a francia hadszíntéren

Budapest, jan. 26.

Orosz hadszíntér:

Nincs újság.

Olasz hadszíntér:

A görzi hidőrnél csapataink az Oslavia mellei harcokban ellenség ottani állásainak egy részét birtokunkba vettük. Ez alkalommal egyezerszázkilencvenhét fogoly, köztük negyvenöt tiszt és két géppuska jutott kezünkbe. Az izónói arcvonalon, több más helyen is megelénkült a harci tevékenység. Az olaszok Podgora, Monte san Michele és Monfalconetól keletre levő állásaink ellen intézett támadásait és közeledési kísérleteit visszavertük. Repülőink bombázták az ellenség borbói és alai szállásait és raktárait.

Délkeleti hadszíntér:

Montenegrói hadsereg fegyverletéte éről szóló megállapodásokat tegnap este hat órakor a montenegrói kormány meghatalmazottai aláírták, a fegyverezést, amely nehézségek nélkül folyik, a Kolasini és Adrievici kerületekben is megkezdtek.

Berlin, január 26.

Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Franciák többszörös ellentámadást meg kíséreltek, hogy a tőlük elvett Neuville-től keletre eső árkokat visszazerezzék a minden egyes alkalommal kizárólagos visszaverték őket. Az Argonnokban francia robbantások kettőszerzőlevesen magaslapon egy kis vonalon betemették árkaikat, La Chaledtől északra miután az ellenség támadását megghusítottuk megszállottuk a robbanási tőcsért, víz repülőgépeink La Pannenál megtámadták ellenség katonai telepét. szárazföldi repülőgépeink pedig a Lixmuidentől és Bethune-ól délnyugatra fekvő Lovi vasuti telepeket.

Keleti és balkán hadszíntér:

Különbözőbb esemény nem történt.

Legfőbb hadvezetőség.

Nagyobb harcok a nyugati fronton

Berlin, jan. 25.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Flandriában tüzéségünk erős tüzelést kezdett ellenséges állások ellen. Azok a járőrök amelyek az ellenség erősen szétlőtt árkaiknak egyes részeiben behatolt nagy veszteségeket szenvedett. Néhány embert elfogtak és 4 aknavetőt zsákmányoltak.

Neuportban Templarius tornyot és a székes egyházat, amelyek jó megfigyelő állásokul szolgáltak ellenségnek ledöntöttük.

Neuville-től keletre csapataink sikeres aknarobbanásokkal kapcsolásban a legelől levő francia lövészárkok egyes részeit megtámadták, 3 géppuska és több mint 100 embert elfogtak.

Ellenség ismételt ellentámadásait, amelyeket az általunk elfoglalt állások ellen intézett, nem jutottak túl a sárlalmas kezdésen csak néhány elszánt ember hagyta el az árkok ezeket ledöntöttük.

Német repülőgépek megtámadták a Nana-i katonai telepeket és az ottani repülőteret, valamint a baccarati gyárakat. Egy francia két fedélű St Benoit mellett Thiaccourt től északnyugatra uassival sértetlenül kezünkre került.

Keleti hadszíntér:

Különböző pontokon könnyen visszavertettük orosz előretöréseket.

Balkán hadszíntér:

Újabb esemény nem történt.

A politikai hírei

A képviselőház ülése

Makó, jan. 26.

As ellenzéki oldalról ma csak Földes Bl beszélt, aki az értékes és tartalmas földgazvitát magas színvonalra emelte. Teleszky János pénzügyminiszter harmadik előadásában válaszolt a fel-szóalóknak és azt igyekezett bizonyítani, hogy magyar tőkével nem lehetett volna a gámszöket kellőképpen kiaknázni. Holnap Redők Iván lesz az első szónok, utána Esterházy Mihály gróf, Sággy Gyula, Sámegi Vilmos és Baithyány Tivadar gróf beszélnek, esetleg még mások is föliratkoznak, úgy hogy egynéhány ki-ebb jara latal és Huszár Károlynak a

hadisegély revíziójával foglalkozó indítványával betöltésik ennek a hének a munkarendjét. Ilyenformán csak a jövő héten kerülne sor a miniszterelnöki jelentésekre. A Háznak ma ünnepies mezzanata is volt, amikor Apponyi Albert gróf megjelent az előteremben, néhány heti gyöngölkedés után először. A baloldal melegen üdvözölte és köszöntésére sietett Tisza István gróf miniszterelnök is.

Valami van a levegőben...

Mit beszéltek ma Makón az emberek?

Makó, január 26.

Napok óta kolportálják Makón Tisza Istvánnak azt az állítólagos kijelentését, hogy februárban valami hibetetlen nagy öröme lesz Magyarországon az embereknek.

— Valami van a levegőben, — szöftak egymáshoz az emberek, a kávéházban, az utcán.

— Valami van — mondogatta egyik a másik után. Félóra múlva a rejtelmes mondatokból kipréselték csakugyan valami, egy fantasztikus hír, vagy sejtés, vagy csak olyasvalami alaklat, ami a levegőből lett és most már így szöftötték egymást:

— Hallotta? Nem hallotta? Tisza megy. Ő maga mondta, mint amiképpen mondta, hogy februárban Budapesten az utcákon csókolózni fognak az emberek, ő maga is yenképpen mondta ezt is (ha ugyan amaz szintén mondta,) hogy ő elmegy és hogy ő már nem fogják sekirozni több. Hazai lesz a miniszterelnök. Hazai, aki most honvédelmi miniszter, előléptetésben fog részesülni, ki fog nevezetelni miniszterelnöknek.

— Igaz ez a hír? Ugy igaz, ahogy igaz, és ha nem igaz, akkor nem igaz, de határozottan terjesztik, igen beavatott komoly államférfiu a maga számlájára is terjeszti.

— Mikor megy? — Korábban, mint képzelnék. Azt mondják, hogy tán már két hét múlva, tán később, de előbb-utóbb.

— Felülvizsgálat a makói lókorházban. Csütörtök délután a makói lókorházhoz egy katonai bizottság szállt ki, amely bizottság a lókorházban elhelyezett lovakat fogja felülvizsgálni, illetve osztályozni.

Miért volt az alispán Pesten?

Makó városának élrelésoz-
reklévaló állatása — A
tüzélszer kérdés megaldása
Makó január 26.

Hervay István alispán a múlt
hét folyamán több napig Buda-
pesten időzött s ezen utja alatt
sok oly fontos dolgot intézett el,
amely Makó város és Csánádras-
gye közönsgét megnyugvással
töltötte el. Az alispán helyes ér-
zékkel sok oly dolgot intézett
valte már most a kesébe, amelyek
csak a jövőben lesznek aktuálisak,
de amelyeknek mostani elintézés-
ével elejét vette annak, hogy
mégjé annak idején a közönsgé ne
állítassék kényeszer helyzetek elé.

A legfontosabb kérdések egyike
az élrelésoz kérdés. A hosszán-
tartó háboru folytár, mahe nap
sok oly közönsgéi elikben
fog hiány mutatkozni, mely meg-
gizt árnyaltan drágulást a így a
közönsgé terhelték újabb emelke-
dését idéznél. Hogy az emelke-
dést egyebet itt van mindjár, a
rias dolga. Nemcsak hogy mérhe-
tetlenül drága, de nem is lehet
kapni, ott van például a szőlőmi-
velők nagy és értékes fontosságú
füve, a rézgálic beszerzése gondja,
há: még a kórház, aminek a hiánya
fenyegeti majd a közönsgét.
A közönsgéi tüszér, kávé, há-
velyecek. Nyugtalanító nagy s
fontos kérdések ezek a nagyon
örvezdünk, hogy megjelensék
Makó város közönsgéinek azt a
hírt, hogy Hervay István alispán
érintkezésbe lépett a város és köz-
önsgéi elikben a legfontosabb
életszükségleti elikkek beszerzésére
vonatkozólag s ha a
rosan fog kapni Makó városát,
kávét, rézgálicot s még sok más
olyan dolgot, amely eddig ha nem
is hiányzott, de túlságosan drá-
ga volt s mahe a közönsgé drá-
gaság miatt panaszkodott, azt a
választ kapta, hogy örüljék, hogy
egyáltalában beszéjüthet.

Makó város közönsgéinek egy
násik súlyos bajja is segítve lesz
rövidesen. Amit mi annyiszor
megirtunk s panaszkodtunk, a ma-
kói tüzelélszer drágaságon.

Rövidesen ezer métermére el-
söréndü porosa ezén érkezik Ma-
kóra, melyet az alispánnak elte-
rít a közönsgé számára megsze-
resznie. Ez a szén elevebb lesz,
mint a szonyiért most árulják
Makón a szén. Számomert ad-
atokkal még nem szolgálhatunk.
Így még nem mondhatjuk meg,
hogy mennyibe fog kerülni a szén
méterméreje, de megnyugvás az
a közönsgé, hogy ezén lapha-
té lesz s olcsóbb áron mint eddig.

A szén árát mihelyt az megér-
kesik, az alispán kiszámítja s
nyomban kiosztatja az arra igényt
taróknak.

Ugyancsak a fa beszerzés ak-
cióját is folytatni fogja az alispán
mihelyt annak szükségessége új-
ból mutatkozni fog. Az alispán-
nak ugyanis vannak tüzifára ár-
ajánlatai, de az nem oly olcsó,
amint hogy a tüzifa országán
drága. Mégis ha szükség lesz rá,
egy ismét hozat fát a közönsgé-
nek s nem fogja hagyni kitenni a
közönsgét újabb éreztelések.

Ös. iate brómmel és megnyug-
vással töltött el az mindenké. Az
alispán ténykedéséből kitetszik az
a nagy igazság, hogy nemcsak
felfogva hivatást, a közönsgé el-
ső szolpájának tartja magát, sél
előtt a közönsgé érdeke mindenek
előtt való, mi pedig nagyon örül-
lünk, hogy így buzgóan védelmezi
érdekeinket a megye mindentel-
kintben legelső tisztviselője.

Jogot-földet a népnek

MK mondott Prohászka
püspök?

Makó, jan. 26.

Sokszor megirtuk már és olv-
tént valjuk, hogy a kegyetemes
föld első sorban aokat illeti, akik
azt munkálják, azok azt versz-
kkelkkel öntözik és akik azt ha-
kell, vértükkel is megbirják védel-
mezni.

Midőn pedig a nép földnélkü-
sége miatt hazánkban a kivándor-
lás és az eg-gyermek rendszer
nemzetünk veszedelmét kétségem
kívül meg tudjuk állapítani; ak-
kor csak egy urja és módja van
azon veszedelmét elhárításának;
ami nem egyéb, mint a törvény-
hozás útján megvalósítani a függet-
lenségét és az eg-part programját,
hogy földet és jogot a népnek,
hogy megélhesen, hogy szaporod-
dik és hogy életbevágó érdekeit
megvédelmezhesse.

A szociális nagy háboru, amely
az spákat a fiaikkal együtt elszó-
ltotta az éke szarva mellől a
háza védelmére; szabadságot
tesz róla, hogy egyik fő védelmi
fegyverünk az elszóltág szem-
be a kenyér, amit a földmives
termel. A másik fő védelmi fegy-
verünk pedig a földmives munká-
ban megdródtott millió meg mil-
ió ember szel szaru kaja.

Teljesen időmordul tehát
előkünk, hogy hazánkban, amely
termelő ország, mely nagy fonto-
ságu, valóságos országos és
nemzet fentartó hivatást tölt be a
föld népe.

Hiába a me szehordó puska,
hiába a romboló aréjú ágyu, mind-
es csak határozott segédességek a
háboru vesztésnek, mert az emberi
szálsékonyság ez ellen is bír vé-
dekezni.

Az első idegrendszer, az izmos-
kat dönti el most is a küzdelmez
szert. Az első és első, a földben
és szivben levő igaz haz- és fej-
s-erétel az egyedüli fokozója az
idegek és az izmok erejének.

Ha tehát nemzetünk erejét nö-
velni és jövőjét biztosítani akar-
juk, mindent el kell követnünk a
földmives nép tisztességes megél-
hetése és szaporodása érdekében.

Ezt első sorban úgy érthetjük
el, ha a földmunkás népet földhöz
juttatjuk.

Sajnálattal tapasztaljuk, hogy a
népképviselői rendszeren alapuló
magyar törvényhozás nem foglal-
kozik kellő mértékben ezzel a
kérdéssel.

Sem a magyar főrendiház, mely
nagy mértékben nagy birtokosokból
áll, sem a magyar képviselőház,
eddig nem adta bizonyosságát, hogy
megfelelő módon meg akarja el-

dani azt a magyar nemzet életére
és jövőjére nézve döntő jelentő-
ségű kérdést. Pedig ha a törvény-
hozás e tekintetben mulasztást
követ el, akkor azt más módon
nem lehet kellőképpen pótolni.

Hiába minden egyéb politikai
versengés; a nép figyelmét állani
dóan nem fog sikerülni elterelni
attól a fontos kérdéstől.

Jól eső érzéssel tölti el lelkün-
ket, amidőn Prohászka Ottokár
székesfehérvári katolikus püspök
személyében egy oly hazafit tisz-
telhetünk: aki bátor szószólója és
harcosa a nép boldogulásának.

Vajha a magyar törvényalkotó
testület is minél előbb magáévá
tenné Prohászka Ottokár püspök
lelke meggyőződését és szíve ér-
szelmét.

Csak néhány sort idéztünk a
nemes lelkű főpap beszédéből; a
ki igazán lelken hordozza hazája
és nemzet sorsát és prófétai lát-
nokcsággal bevilágít a jövőbe.

Ime azt mondja egyesek között
Prohászka a lengyel püspök:
„ha bíros is még az országgyü-
lés által szentesítve, de a saivek
örzik, hogy ha valakinek jár föld,
lát annak jár, aki azt vérvél es-
tözte. Nincs az a graf nincs az a
herceg, nincs az a püspök, kinék
snyai joga volna az ősi földhöz,
a hazai kenyérhez, mint annak a
hősnak, aki saját vérvél küzdötte
azt ki. Ezek a mai serégeink nem
szoldosok, akik királyukért bar-
coltak, mert megfizették őket; itt
mindenki harcol a hazáért, amely
az ővé. Mikor tehát visszajönnek,
akkor azoknak az embernek
élet, kenyér, otthon, boldogulás,
azaz jogok kelljenek.”

Majd azt mondja: „nem írom
elő, hogy ahol jó szomsz van, ott
van a hazám; de azt követelem,
hogy ahol hazám van, ott jó sor-
som legyen: mert nem tűrhetjük
azt, hogy aki hő volt a csatá-
ban, hogy aki hősnak hordozta a
király egyenruháját, szótán csak
olyan legyen, aki koldus rongyok-
ba öltözködik és ha megvétel ma-
gát, elpiruljon szegységben, aki
pedig a hősnakokban megállta
helyét dicsőségben.”

Lelkünkbeli örülünk a magyar
főpap ajkából elhangzott igéknek.
Eddigi működéséből is tudjuk,
hogy sily igéket nem szónoki
hatás, nem népszerűség-hajszás
szempontjából hirdeti, hanem mé-
lyen és őszinte, hazájáért aggodó
és az igazságot szomjuhozó lelke
ragadja őt elenszállhatatlan erővel
szavaiban, eszlekedeteiben. És ha
emitt törvises utakat kell taposnia,
tapossa azokat szegődése nélkül,
Istenbe vetett hittel, az igazság
győzelmének eszággedetlen várása-
ban; hazája és nemzete iránti
lángoló szeretettel teljese. Kö-
szömjük azonban a gondvisszé-
nek, hogy hazánkban így főpapot
ajándékozott.

A nép lelke visszhangozza Pro-
hászka Ottokár szavait. Kérde-
zik azonban, hogy a nép összes
képviselei ajakán mikor hangza-
nak el hasonló szavak és a nép
képviselei nemes érzelmei folytán
mikor válik az ége testté?

Egy 14—15 ó-es szolid
his leány mi den-snek
kerestetik. Cim a kiadó-
hivatalban

Egy makói baka — a Lovcsen elfogla- lásáról

Hogy történt a nagy világ-
történelmi esemény?

Makó, jan. 26.

A világháboru egyik legna-
gyobb eseménye volt a Lovcsen
hegy elfoglalása Montenegróban,
ami által egész Montenegró a ke-
szünkbe került és kénytelen volt
békét kérni. A Lovcsenért vívott
harokban sok makói katona is
részt vett a egyikük, Bakó István
következő levélben írja meg a
Lovcsen ostromát:

Szeretett kedves Szüleim!

Istentől nagyon jó egészséget
kivánok, ami igazán nekem is
megvan, továbbá tudatom, hogy
ami az újságba is benne volt,
a Lovcsen hegy tulajdonképen
hogy lett elfoglalva. Mi egész
rakészülve kezdünk egy igen
gyors, de teljesen biztos offen-
zívát és a dolog úgy történt,
hogy mikor a mi harcsoyunk
volt, igen szeretttük volna egész
eszedben megünnepelelni, igen
ám, csak hogy mikor az ünne-
p első estéje, vagyis délutánja
jött, akkor az ellenség teljes
erővel astart ránk auladni, de
ez bizony nem sikerült neki,
tehát hogy megis a költés raj-
tunk a bosszuját, ő fezzet lövöl-
dözött, úgy hogy közbe kellett
nekünk is szólni.

Igy zavarta a karácsonyunkat,
erre aztán mi is megvartuk az
ő karácsonyunkat, ami 8 án és
9-én volt és 7 én délután 4 óra-
kor mi is kezdtek a költés
visszaadni. Csak hogy mi egy
kicsit erősebben és minden ál-
lástá, eh l ók voltak, teljesen
belőtük ágyúikat és az tartott
4 órától 7 óráig.

Hatodikén délután, este meg
hagytuk őket, hogy összeszed-
hessek a sebesülteket. Másnap
reggel pontosan egyszerre szó-
laltak meg összes ágyúink.

Ez kezdődött reggel fél hét-
kor és oly erővel löttek minden-
hevé, hogy egész hegy füst és
lángtengerbe állottak összes ál-
lásaik. Oly borzalmasan nagy
lérmát csaptak azok a nagy
ágyúk, hogy az ember még
messziről is alig állhatta a han-
got. Ez tartott egész késő estig,
de már délután több állásaikat
elfoglaltuk. Ezen a napon már
kezdtek is a magyar bakák a
Lovcsen oldalait is megmérni
és maenap reggel, vagyis 9-én
megint teljes erővel lötték őket,
de már ekkor messzebb kellett
lovöldözni, mert az ellenség
kezdett visszavonulni. E napon
még egy pár 42-ös ágyugolyót
engedtek a Lovcsenre, amely
teljesen kipusztított, minden élő-
lényt. Néhány óra mulva már
be is volt véve a Lovcsen, ami
igazán nagyon magas hegy és
a csapataink teljes erővel tüzel-
tek a magasba, mert éppen ak-
kor elég hideg volt és az mess-
ziről oly szépen nézett ki a
világítás, hogy az leirhatatlan.

Most már nem írhatok többet,
ezzel beszámol levelem, maradok
hü fiuk Bakó István.

A levél nagyon értelmesen s
híven írja le az eseményt a iga-

sán bámulatos a a magyar katona intelligenciájára vall, hogy mily kitűnő leírását adja egy nagyobb-szabású tükörszobának.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Január 27. Csütörtök. Róm. kath. és Protest. Polihárp. Görög-ország január 14. Herkul. Nap kel 7 óra 40 percek, nyug-szik 4 óra 44 percek.

— Csanádmegye tavaszi vetőmagszüséglete. Csanádvármegye vetőmagszüséglete nem oly nagymértékű, semmint azt gondolták. A gazdaság legnagyobb része el van látva vetőmaggal s mint illetékes helyen értesülünk, a vetőmag beszerzése azok részén, kiknek erre szükségük van, nem fog nagyobb nehézségekbe ütközni s a kellő időre a vetőmaghoz hozzáférhetnek a gazdaság, kik eziránt igényeket támaszthatnak.

— A 42-50 éves kereskedők a honvédelmi miniszter. A kereskedők és Iparos Szövetség a honvédelmi és kereskedelmi miniszterekhez feltételeket intézett, melyben kérelmezték, hogy a 42-50 éves koru önálló kereskedők és iparosok, akik Budapesten, vagy nagyobb vidéki városokban laknak és akik népfelkeltési szolgálataira behívhatók, szolgáltatásukat azon a helyen teljesíthessék, ahol üzleti telepük van.

— A csanádmegyei requirálások. A kukorica és terméskorvirá-lások ügyében Hervey István alispán véglegesen megállapodott a haditeremny részvevővel. A megállapodás értelmében Csanádvármegye területén a requirálásokat 9 egyén fogja végezni — s e szerint a vármegye 9 requirálási körzetre lesz felosztva. A requirálások kezdetéről annak idején értesíteni fogjuk a közönséget.

— Megszűnik a nulláslist. Magyarországon eddig három fajta list volt forgalomban: leendő vagyis nulláslist, továbbá főadó- és kenyérlista. Ezzel szemben Ausztriában a főadó azok óta csak két-féle list van, mert a nulláslist kiörlése kormányrendelettel tilos. Amint értesülünk, ezt a rendszert most Magyarországon is életbe léptetik. Nemcsak a főadó két-féle list lesz. A nullás és fő adólisták helyett olyan listák kerülnek forgalomba, amelyek a fehérlistáknál valamivel barnább, ellenben a főadólisáknál valamivel fehérebb lesz. Így persze nevesebb korpát vesznek ki az őrlésnyeléből, ami a listák még szaporodását fogja előidézni. Az új őrlési rendetel bizonyára megnyugvással fogadják a fő adólistáknak is oly faom, hogy abból biztos süthetünk kalácsot is.

— Új törvény a földült községekéről. A hivatalos lap mai száma közli az 1916. évi VIII. törvényeket, mely a hadműveletek folyamán elpusztult vagy megrongált épületekben fekvő ingatlanokkal kapcsolatos jogviszonyokra vonatkozó kivételtől intézkedéseket tartalmazza.

— Mikor az asszony féltékeny. A féltékenység ördöge már sok asszony boldogságát temette el s

sok család életét tette tönkre. Nemcsak a polgári családok betegsége, hanem a főangyalok között még inkább dúl a szörnyű családi átok. Egy ilyen dráma kerül ma este a mozián vászonra. Egy hercegi regénye, mely ideiglató jelenetekben rendkívül gazdag, fogja ma este gyönyörködtetni az Uránia színház közönségét, a nagy-szerű előadás bizonyára nagy közönséget fog vonzani.

Nazarénus a harminc-hármas bakák közt

Istenes Krémer Matyás „mártírsága” — A 42 éves ujonc vallási fanatiz-musa — Nem fél a halál-tól, de vért nem akar ontani

Ma k 6, január 26.

A háború kitörése óta a lapok-ban többször írtak a nazarénus katonákról, akiknek vallása szigorúan tiltja a fegyverviselést. Sok téves adat került forgalomba, többek között, hogy milyen túlszigorúsággal büntetik ezeket a fanatikus embereket, akik nem akarnak fegyvert fogni. A valóság az, hogy a háború óta bevonult nazarénusok túlszámú része nem makacsodott s a közük sokan kitűnő vívós magatartással a harcban. Azok azonban mégis súlyosabb károkat okoztak meggyő-södésük mellett, azokat nem fő vette egyen a hadvezetőség, mint hit-ot beszétek, hanem a fegyver-szelvéllyel teljesen egyenlő ösztök munkával bízták meg őket a harcban s ott derekasán megáll-tak helyükön.

A harctéren a nazarénusok mint harvivők, drótszörny, muszicós és életlen hordók stb. éppen olyan hasz-nos és életmentes szolgálatot te-menek a házak, mint a fel-fegyverezett katonák.

Ismételjük, hogy elenyésző eszé-ly azoknak száma, akik nem fognak fegyvert. A harminc-hár-madik közös galogárdában osz-pak egy ilyen van: Istenes Kré-mer Matyás 42 éves amádközi bakas, aki, hat gyermek apja és tízanyolc hold birtokosa.

Istenes Krémer csak ma mult hónapban vonult be az aradi házi-ezredbe, de már is a harctéren küldik. Milyen is tartanak soká itthon? Fegyverforgásra, lövésse stb. nem lehet a fanatikus embert betanít-sani, mert nem fogja meg a pus-tát. De már megtanították ho-gyan kell a drótszörnyekhez használni, ott elválni a szeges hu-salekat, jelzéseket értelmesen leadni stb. És ezeket a fontos harctéri munkákat a nazarénus sejtven és ügyesen csinálja. Szó-val jó hasznát fogják venni a harctéren.

Egy aradi lap munkatársa beszél-getett Istenes Krémer Matyással. A nazarénus katona derült ar-cu, nyugodt kedélyű magyar ember. Nem szűlödik sorsa ma t.

— János Kossuth is sugó ódás nékiül szenvedett — mo doita az ujságíróknak.

— Nem látszik magár, hogy szenvedne — válaszolt az ujság-író.

— Kinek nem fájna elhagyni szép, nagy családját, házat, föld-jét, barátaikat és jó barátait.

— De a hasznát mindent fel kell áldozni

— Én is feláldozok mindent, az életemet is, a haláltól egy csep-pet sem félek, csak vért nem ont-ok, mert mondva vagyok az Irá-ban, hogy aki kardot fog, az kard által pusztul el.

Mi lenne, ha az egész ország nazarénus lenne és az oroszok re-ánk törnének, az országot pedig senki sem védelmezne fegyverrel?

— Akkor az isten nem engedné országnkra törni az ellenséget.

— És Istenes Krémer meggyőző-dése, amely ellen nem lehet előtte argumentálni

— Ha mindenki nazarénus len-ne, — mondja ő — akkor béké-ben élne az emberek s nem volna szükség arra, hogy egymás vért ontassák.

— Még csak azt mondja meg Istenes Krémer, — szót a hírsíp-író hogy miként fog visel-kedni a harcban?

— Minden parancsot lelkiismer-tesen teljesít, mint a legjobb katona, csak vért nem ontok — jelentette ki határozott hangon.

A nazarénus katona gyakorlati-kóben, amikor pihentő kapnak, szüntelenül az ujságot olvassa, ezzel foglalozik minden szabadidejében, türelmes, engedel-mes közeledésű katona, csak éppen a fegyvert nem veszi kézbe.

REGÉNY

Egy vándorvadás regénye. (1094)

112. fejezet. Az estély.

A mi a kegyed szívéből fakadt, mitép lehetne az féltékeny?

— Ó az azt nem tudhatja, herceg ur!

— Oh, én erről meg vagyok győződve, Márta! Én tudom, hogy romlatlan szívében az érzelmek kincses bányája rejlik. Boldog az, aki a kincset napfényre hozhatja.

— És csak szép beszéd, vagy mint a kérésed mondanám, frázis. Roberto meglepetve nézett rá.

— Ugy látom a nevelő kegyedot ferfigyűlölvé akarja tenni? kérdé.

— Ó nem! válaszolt nyoma-tékosan Márta. Gyűlöletrel vagy illyesmírről ugyan mikép is lehetne szó köztünk? De én érzem, hogy amit én mond, az csak üres be-széd.

— Legkevésbé sem! veté ellen a herceg. Én igazán olyanok kép-zelem a kegyed szívét, amilyenek az imént mondtam! Oh, nagyon szeretnék én bányászni abban a kincses bányában.

— Alighanem nagyon megcsa-lódtak.

Roberto kámló pillantást vetett rá.

Talán csakugyan ferfigyűlölő kegyed? kérdé mosolyogva.

— Éa őszinte vagyok!

— És már valami felelt a her-ceg erőltetett jó kedvvel. Mit szol-

na tehát ahhoz, ha én most egy-szereket mondanám: szeretem kegyedot, legyen anyóm!

— Erre nem felelhetek!

— De legalább nem adna ta-gadó választ?

— Tagadót inkább, mint igenlőt. A herceg elsápadt.

— Beszélsson meg, herceg ur, szóló Márta, de ön őszinteséget kívánt.

És pillanatban a közeli pálmá-szögort megál egy hang ezt mon-dá:

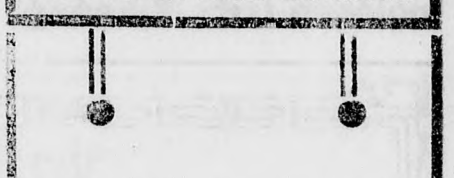
— Ne higgyen Márta! A herceg csak a félmillió lírát szeretné visz-szabányászni.

Roberto megdöbbenve fordult hátra. Márta ijedten nézett abba az irányba, a honnét a hang hal-latszott. Kié volt az a hang? Ki mondta a különös szót?

A fiatal herceg rögtön megke-rülte a pálmásoportot, de nem talált ott senkit. A vakmerőt azon-ban okvetlenül kére akarta ker-teni és keresve futott tovább.

Folyt. köv.

Makói Uránia Színház

Csütörtökön, január 27-én, este 8 és fél órakor színter kerül

FRANCESKA BERTINIVEL a főszerepben

Egy féltékeny asszony

(Monte-Cabello hercegnője) Dráma 4 felvonásban.

Két napos előadás

Helyárak a rendesek.

Návay Tamás

ur ez uton értesíti nagymaföld bérlelt, hogy a földet kiosztása f. hó 28-ikán (pénteken) reggeli 8 órakor veszi kezde-tét. — Amennyiben e napon kedvezőtlen idő volna (esnek) úgy a kiosztás egy később kitűzendő napra fog meg-történni.

POOR ENDRE

gyógyászati kapható Makón

VILNA-CRÉM

gyermek és bimbós haló fr-
talmatlan szer, szepid, májvéd,
aró- és körvérzés és ná-
dondító birtáztatásának ellen

Vilna hajpor, Vilna szap-
pan és hajlító szer.

Ára: Vilna krém 1 korona.
Vilna hajpor 1 korona, Vilna
szappan 70 fill. Hajlító 1 ko-
rona. Gyógyászati kapható Makón

Törkölymag

kapható Iritz Miksánál.

KIADÓ FÖLDEK

közel a városhoz ga-
bona és hagyma ter-
melésre Iritz Miksánál

Eladó házhely

A Lonovics-sugarúton, az Erzsé-
bet-szeretetházzal szemben lévő

550 négyszögöl sarokház
telek eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál
Hajnal-utca 4. szám alatt

H. Kovács János

Eladó föld.

A nagylaki-út mentén, vasúti
órház mellett, Borotvás-tanyá-
val szemben lévő

9 és fél kat. hold

nagyon jó gabonatermő föld
eladó.

Venni szándékozók értekez-
hetnek Makón, Hajnal-u. 4. sz.

H. Kovács János
megbizottal.

AUGUSZTA NAPTÁR

a legjobb magyar írók
almanachja.

Jövedelme a Nemzet Háza rokkant-
otthoná

Szépirodalmi részét írták: Bálint La-
jos, Bede Jób, Bíró Lajos, Drasche-
László Alfréd, Faragó Jenő, Hajdu
Miklós, Hajo Sándor, Hevesi József,
Hervey Frigyes, Ignótus, Kosztolányi
Dezso, Kosza Andor, Krudy Gyula,
Lakatos László, Lázár Miklós, Má-
tyus Miksa, Molnár Ferenc, Nadas
Sándor, Pekár Gyula, Porcsolai Kál-
mán, Rávéss Béla, Sebők Zsigmond,
Szini Gyula, Tornyay Cecé, Vajda
Ernő.

Az Augusztai naptár
ára 1 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalá-
ban vagy az Augusztai-Alap körponti
irodájában (Budapest, Károly körút 8.)
Postaköltségül 20 fillér, ajánlott kül-
dés esetén 45 fillér mellyel eladó.

Mindenkinek szüksége van naptárra.
A legjobb naptár az **AUGUSZTA**
NAPTÁR Mindenki vegye meg,
mert ezzel rokkant hőseinken segít!

Elismert legjobb motórok!

Világhírt eredeti „Körting”
Diesel motórok

Szerviz
:: és benzín motórok ::
Cséplőgarnitúrák benzín- és
nyerszalajmotórok. Benzín-
nos magán-ferdők.

Melegítő újítás!
Nyerszalajmotórok
szervizfényesítésükkel.

Magán-ferdők és Törso
Budapest, V. Korbáry-utca 4. szám.
Ezért érdeklődjön körzeti juttatási árjainkat!
Legnagyobb mennyiségű juttatás!
Kedveskedés a helyi helyi helyi!

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó. Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság
dacára könyvnyomdáinkban min-
dennemű nyomdai munkák a leg-
pontosabban, tiszta, izléses kivi-
telben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban

Nyomatott Özv. Dr. Kiss Pálnének a Makó „Független Ujság” villamoserős berendezett gyorsajtóján, Makón.